REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W OLSZTYNIE

Olsztyn, 28 sierpnia 2018 r.

WSTE.4242.18.2017.RG

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 1, art. 77 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 z późn. zm.) po rozpatrzeniu wniosku Burmistrza Pasłęka z dnia 29 września 2017 r., znak: BGK.6220.9.2017.KL,

postanawiam

odmówić uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia: „Budowa Instytutu badań i innowacji hodowli kurcząt brojlerów o obsadzie początkowej 2400 DJP wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie działki nr 40/1, obręb Sakówko, gmina Pasłęk".

UZASADNIENIE

Burmistrz Pasłęka, pismem nr BGK.6220.9.2017.KL z dnia 29.09.2017 r. (data wpływu 6.10.2017 r.), wystąpił o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia: „Budowa Instytutu badań i innowacji hodowli kurcząt brojlerów o obsadzie początkowej 2400 DJP wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie działki nr 40/1, obręb Sakówko, gmina Pasłęk".

Do wniosku załączono: Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie INSTYTUTU BADAŃ I INNOWACJI HODOWLI KURCZĄT BROJLERÓW, planowanego do realizacji w miejscowości Krosno, obręb Sakówko, gm. Pasłęk, pow. elbląski - opracowany w czerwcu 2017 r. przez KONOPKA & KONOPKA Jacek Konopka, Lucyna Cywińska–Konopka Analizy Techniczne i Doradztwo w Dziedzinie Ochrony Środowiska s.c., ul. Ługwałdzka 22, 11-001 Dywity. Inwestorem jest WIPASZ S.A. z siedzibą w Wadągu 9, 10-373 Olsztyn.

Wniosek został uzupełniony pismami inwestora nr: K&K/K/Ug/70/2017 z dnia 20.11.2017 r. (data wpływu 22.11.2017 r.), nr: K&K/K/Rd/25/2017 z dnia 19.12.2017 r. (data wpływu 22.12.2017 r.), nr: K&K/K/Um/12/2017 z dnia 20.12.2017 r. (data wpływu 22.12.2017r.), nr: K&K/K/Um/10/2018 z dnia 11.04.2018 r. (data wpływu 13.04.2018 r.), nr: K&K/K/Rd/5/2018 z dnia 16.05.2018 r. (data wpływu 21.05.2018 r.), nr: K&K/K/Ug/33/2018 z dnia 5.06.2018 r. (data wpływu 7.06.2018 r.), nr: K&K/K/Rd/6/2018 z dnia 20.06.2018 r. (data wpływu 22.06.2018 r.), nr: K&K/K/Rd/8/2018 z dnia 30.07.2018 r. (data wpływu 1.08.2018 r.), nr: K&K/K/Um/14/2018 z dnia 14.08.2018 r. (data wpływu 21.08.2018 r.).

W trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego do tut. organu wpłynęły pisma Fin Well Investments Sp. z o.o.. ul. Macierzanki 16, 81-589 Gdynia, Firmy zarządzającej polem golfowym (zlokalizowanym w odległości od ok. 500 m na północny wschód od terenu planowanej inwestycji) Sand Vallej w Pasłęku o uwzględnienie w procesie uzgadniania warunków realizacji dla planowanej inwestycji opracowań:
- „Analiza oddziaływania na zapachową jakość powietrza dla projektowanej budowy 8 kurników do hodowli brojlerów wraz z towarzyszącym obiektem badawczym przez WIPASZ S.A. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Wadąg 9" – pismo z dnia 21.11.2017 r. oraz wnioski końcowe dotyczące obliczeń wykonanych dla punktów referencyjnych wyznaczonych w ww. analizie - w dniu 1.12.2017 r.;
- w dniu 22.03.2018 r. – uzupełniające opracowanie ww. analizy pn.: „II analiza oddziaływania na zapachową jakość powietrza dla projektowanej budowy 8 kurników do hodowli brojlerów wraz z towarzyszącym obiektem badawczym przez WIPASZ S.A. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Wadąg 9 - wg wskaźników dla ściółkowej hodowli brojlerów." - pismo z dnia 21.11.2017 r.
W załączonych opracowaniach obliczono spodziewaną emisję amoniaku i siarkowodoru kierując się danymi, które nie posiadają regulacji prawnych w tym zakresie (projekt rozporządzenia w sprawie wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu i metod oceny zapachowej jakości powietrza na podstawie art. 222 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska - Standardy zapachowej jakości powietrza wg III wersji projektu rozporządzenia/projekt autorski – Pracownia Zapachowej jakości Powietrza, grudzień 2014r.).

Ponadto w dniu 20.12.2017 r. wpłynęło do tut. organu pismo Towarzystwa Miłośników Pasłęka dotyczące obaw w związku z planowaną inwestycją, ze względu na odziaływania odorowe.

W związku z powyższym inwestor pismem nr: K&K/K/Ug/33/2018 z dnia 5.06.2018 r. (*data wpływu 7.06.2018 r.*) przedstawił opracowanie dotyczące prognozowanej uciążliwości odorowej, wynikającej z użytkowania w okresie całego cyklu badawczego, projektowanego Instytutu Badań i Innowacji Hodowli Kurcząt Brojlerów w Krośnie. Opracowanie sporządzono w oparciu o analizę uciążliwości odorowych, wykonaną przez Laboratorium SGS Tecnos, S.A.U. Pobór prób oraz opracowanie wyników badań przeprowadziło Laboratorium SGS Polska Sp. z o.o., na wyrzutniach gazów odlotowych systemu wentylacji budynku, zlokalizowanego na terenie podobnej Fermy Drobiu. Budynek obsadzony był podczas badań brojlerami kurzymi w liczbie 52500 szt., w 6 tygodniu cyklu chowu. Opracowana przez GS POLSKA Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie symulacja dyspersji związków odorotwórczych w środowisku wokół projektowanego Instytutu Badań i Innowacji Hodowli Kurcząt Brojlerów w Krośnie, w odniesieniu do okresu roku, wykazała brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń odorantów (*wyniki analizy porównano z normami czeskimi, określonymi w opracowaniu „Standardy zapachowej jakości powietrza" /Krajewska B., Kośmider J. Ochrona Powietrza I Problemy Odpadów 6, 181-191, 2005.*
Jednak, jak wynika z otrzymanego wyjaśnienia (pismo inwestora nr: K&K/K/Rd/8/2018 z dnia 30.07.2018 r. /data wpływu 1.08.2018 r./) odniesienie wyników dopuszczalnych stężeń odorów zawartych w przedłożonej dokumentacji, do projektów rozporządzenia w sprawie standardów zapachowej jakości powietrza i metod oceny zapachowej jakości powietrza, opracowanych w latach 2003 - 2004 przez Ministerstwo Środowiska, jest niezasadne (ww. projekty nigdy nie zostały uznane za obowiązujące akty prawne/ opracowane zostały 14-15 lat temu, a obowiązujące wówczas zasady oceny zapachowej jakości powietrza, odbiegały od obecnych).

W ramach przedsięwzięcia planowane jest wybudowanie budynku badań podstawowych o powierzchni 1440 m^2, dla 64 stacji badawczych (kojce o powierzchni 12 m^2 na ok. 250 kurcząt każdy) i pomieszczenia socjalne o pow. 192 m^2, ośmiu budynków doświadczalnych, każdy o powierzchni użytkowej 3000 m^2, laboratorium o powierzchni 1440 m^2 oraz instalacji do naziemnego magazynowania gazu propanu, o łącznej pojemności ok. 164,0 m^3. Ponadto planowana jest budowa zaplecza, w tym m.in.: - zespół 9 sztuk podziemnych, bezodpływowych zbiorników, przeznaczonych do magazynowania

zanieczyszczonych wód pochodzących z mycia obiektów, każdy o pojemności 14,0 m^3, - 24 sztuk silosów stalowych, przeznaczonych do magazynowania paszy, każdy o pojemności 26,50 Mg oraz 8 sztuk silosów każdy o pojemności 5,14 Mg, - zespół 18 sztuk naziemnych zbiorników magazynowych gazu ciekłego propanu, o sumarycznej pojemności ok. 164 m^3, - zbiornik bezodpływowy do magazynowania ścieków bytowych, - sieć wodociągowa, umożliwiająca dostawę wody do budynków, - sieć energetyczna wraz z agregatem prądotwórczym, dostarczającym energii elektrycznej w przypadku zaniku napięcia w sieci zasilającej zewnętrznej, - pomieszczenia przeznaczone do magazynowania ściółki, - place manewrowe i drogi dojazdowe.

Po zrealizowaniu przedsięwzięcia planowane jest prowadzenie ściółkowego, doświadczalnego chowu brojlerów kurzych w maksymalnej obsadzie 600000 szt. (2400 DJP), podczas którego prowadzone będą badania laboratoryjne zdrowia i żywienia kurczaka. Planuje się, że w roku prowadzonych będzie ok. 6 cykli chowu ptaków. Każdy z cykli trwać będzie 6 tygodni, po czym następować będzie przerwa technologiczna, trwająca ok. 2-3 tygodnie, w czasie której odbywać się będzie całkowite opróżnianie budynków z obornika, mycie i czyszczenie.

W bezpośrednim otoczeniu znajdują się pola uprawne i łąki. Od strony północnej przylega droga asfaltowa, prowadzącą do miejscowości Krosno, za którą znajduję się strefa przemysłowa z instalacją do wytwarzania pasz.

Najbliższa zabudowa mieszkalna znajduje się w odległości ok. 175 m, w kierunku północno-zachodnim od miejsca planowanej lokalizacji najbliższego budynku Instytutu. Budynek zlokalizowany jest na dz. nr 102/38, położonej w odległości ok. 35 m od granicy działki objętej inwestycją. Dalej, w odległości ok. 550-600 m, zlokalizowana jest zwarta zabudowa wsi Krosno.

Eksploatacja planowanego przedsięwzięcia wiązała się będzie z emisją zanieczyszczeń do powietrza, hałasem, wytwarzaniem odpadów oraz powstawaniem nawozu naturalnego.

Planowana inwestycja zaliczana jest do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagane jest przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (§ 2 ust. 1 pkt 51 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) oraz do instalacji o której mowa w art. 201 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.), tj. której funkcjonowanie, ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej w niej działalności, może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości i **wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego.** Podkreślenia wymaga fakt, że inwestycję o tak dużej skali tj. 600000 szt. brojlerów kurzych zamierza zlokalizować się w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej (w tym m.in.: najbliższa zabudowa ok. 175 m, zabudowa pola golfowego od ok. 500 m, zabudowa mieszkaniowa wsi Krosno – od ok. 530 m, zabudowa mieszkaniowa na ul. Wojska Polskiego w Pasłęku – od ok. 750 m).

Realizacja inwestycji w tak bliskiej odległości od budynków mieszkalnych tj. od ok. 175 m, może spowodować znaczne uciążliwości odorowe. Tutejszy organ analizując wpływ inwestycji na środowisko, zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zobowiązany jest do przeanalizowania również oddziaływania na zdrowie ludzi. Realizacja wnioskowanej inwestycji z pewnością zmieni i pogorszy obecne warunki użytkowania terenów sąsiednich w zakresie sanitarnym. Odory mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie człowieka.

Odory to mieszanina związków chemicznych, które mogą powodować podrażnienia błon śluzowych oczu, nosa i gardła, duszności, ból głowy, nudności, a w znacznym stężeniu zatrucia organizmu człowieka. Jednakże wciąż do końca nie wyjaśniono mechanizmu oddziaływania odorów na zdrowie człowieka, zwłaszcza długotrwałego oddziaływania. Lokalizacja hodowli zwierząt o obsadzie ok. 2400 DJP będzie stwarzała uciążliwości dla

mieszkańców okolicznych zabudowań mieszkalnych, w szczególności związane z emisją nieprzyjemnych zapachów.

W chwili obecnej brak jest przepisów prawnych określających wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu i metody oceny zapachowej jakości powietrza, przez co odziaływanie hodowli zwierząt ocenia na podstawie rozprzestrzeniania się w powietrzu zanieczyszczeń, dla których określone zostały wartości odniesienia lub dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu (amoniak, siarkowodór, pył PM10, pył PM2,5), zgodnie z referencyjną metodyką modelowania poziomów substancji w powietrzu, określoną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. *w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2010 r. Nr 16 poz. 87). W procedurze oceny oddziaływania na środowisko konieczne jest dokonanie analizy ogólnego oddziaływania przedsięwzięcia na zdrowie człowieka, co oznacza konieczność brania pod uwagę zarówno czynników negatywnych mających normy określone przepisami, jak też tych, które nie zostały sparametryzowane.

W związku z powyższym zdaniem tutejszego organu nieprzekroczenie przez planowaną hodowlę zwierząt norm emisji określonych w obowiązujących przepisach prawa, nie gwarantuje, że nie wystąpią negatywne skutki wynikające z uciążliwości zapachowej dla zdrowia ludzi zamieszkałych w sąsiedztwie planowanych obiektów inwentarskich.

Realizacja wnioskowanej inwestycji z pewnością zmieni i pogorszy obecne warunki użytkowania terenów sąsiednich w zakresie sanitarnym. Do najbardziej uciążliwych i jednocześnie najpowszechniej występujących źródeł emisji odorów należą m.in. produkcja rolna, w tym w szczególności zwierzęca - duże fermy produkcyjne. Występowanie uciążliwości zapachowych w przypadku przedmiotowej instalacji nie będzie sporadyczne czy okresowe, a wręcz częste.

Ze względu na potrzebę ochrony zdrowia ludzi, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r *w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2010 r. Nr 16 poz. 87) reguluje wartości odniesienia dla substancji w powietrzu, w tym również dla substancji zapachowoczynnych takich jak amoniak (NH_3), dimetyloamina (C_2H_7N), merkaptany czy siarkowodór (H_2S). Przeprowadzona w raporcie o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko analiza, w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego z planowanych obiektów inwentarskich wskazuje, że emisja amoniaku i siarkowodoru nie będzie przekraczać dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu dla obszarów poza terenem inwestycji, określonych w ww. rozporządzeniu *w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu.* Jednakże zgodnie z *Kodeksem Przeciwdziałania Uciążliwości Zapachowej* z 11 lipca 2016 r., opublikowanym przez Ministerstwo Środowiska, przy ustalaniu wartości odniesienia tych substancji nie uwzględniono ich uciążliwości złowonnych. W celu ochrony przed uciążliwością zapachową wartości wielu substancji powinny być zasadniczo mniejsze. W związku z powyższym zdaniem tutejszego organu nieprzekroczenie przez planowaną fermę norm emisji określonych w obowiązujących przepisach prawa, nie gwarantuje wystąpienia negatywnych skutków wynikających z uciążliwości zapachowej, dla zdrowia ludzi zamieszkałych w sąsiedztwie planowanych obiektów.

W tym miejscy należy wskazać, że uciążliwość zapachowa może być ograniczana lub eliminowana na różnych etapach inwestycji, zarówno podczas planowania i realizacji projektu budowlanego jak również eksploatacji obiektu. Zgodnie z ww. *Kodeksem Przeciwdziałania Uciążliwości Zapachowej* jedną z metod zapobiegania i zmniejszania emisji odorów jest odpowiednie planowanie przestrzenne czyli m.in. przemyślane sytuowanie obiektów z dala od zabudowań mieszkalnych. Uciążliwość tą można także ograniczyć poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych. *Kodeks Przeciwdziałania Uciążliwości Zapachowej* przywołuje szereg metod ograniczających emisję związków odorotwórczych, są to m.in.: optymalizacja składu pasz, optymalizacja mikroklimatu pomieszczeń inwentarskich, poprawa jakości ściółki zastosowanej w budynku, promieniowanie ultrafioletowe, ozonowanie, zastosowanie lamp kwarcowo-rtęciowych, jonizacja powietrza, stosowanie wentylacji mechanicznej z recyrkulacją, która umożliwia wewnętrzny obieg powietrza i zmniejsza wyrzut zanieczyszczeń do środowiska

zewnętrznego, stosowanie biofiltrów, stosowanie ogrzewania podłogowego, stosowanie kurtyn wodnych przy wentylacji budynków inwentarskich, dodawanie do ściółki preparatów wiążących amoniak, podsuszanie pomiotu na taśmociągach nawozowych przy pomocy wentylacji czy dezodoryzacja. Żaden wariant przedstawiony w raporcie ooś nie wykorzystuje wszystkich możliwych do zastosowania środków (oprócz tych najprostszych np. preparaty do ściółki i paszy) ograniczających niekorzystne oddziaływanie na zdrowie ludzi i warunki ich życia (stosowanie preparatów umożliwiających wiązanie azotu i jego związków w ściółce znajdującej się w obiektach hodowlanych - ograniczenie emisji amoniaku do powietrza z wyrzutni systemów wentylacji, założono 50% redukcję NH3, zawartego w gazach odlotowych wprowadzanych do powietrza z budynków inwentarskich).
Niewątpliwie stosowanie takich rozwiązań ograniczy oddziaływanie w stosunku do sytuacji, gdyby takich działań w ogóle nie podjęto, jednak mając na uwadze, że inwestycję planuje się zlokalizować w bardzo bliskiej odległości od sąsiednich budynków mieszkalnych, należy uznać, że pomimo stosowania takich rozwiązań warunki mieszkańców i tak ulegną znacznemu pogorszeniu.
Teren inwestycji nie jest objęty zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wg. obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pasłęk, zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Pasłęku Nr XIV 91/09 z dnia 22.12.2009 r., działka o numerze ewidencyjnym 40/1 zlokalizowana jest w obrębie obszarów rozwoju zabudowy magazynowo - składowej z dopuszczeniem funkcji produkcyjnych i usługowych, w strefie osnowy ekologicznej gminy oraz częściowo w strefie oddziaływania drogi krajowej.

Zlokalizowanie wielkogabarytowej fermy drobiu o obsadzie wielkości 2400 DJP będącej przedsięwzięciem **zawsze** znacząco oddziałującym na środowisko, na terenie ukierunkowanym głównie do zabudowy magazynowo – składowej sprawi, że obiekt ten będzie nowym elementem krajobrazu w pobliżu m. Pasłęk.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że ludzie przebywający w tak bliskiej odległości od planowanej hodowli, będą w sposób ciągły narażeni na uciążliwości odorowe, których wpływ na człowieka nie został do końca rozpoznany, tutejszy organ jest zobowiązany do zastosowania zasady przezorności, zgodnie z którą powinien przewidzieć wszelkie następstwa i skutki ingerencji w środowisko już na wczesnym etapie planowania inwestycji. W tym miejscu należy wskazać, że na płaszczyźnie ocen oddziaływania na środowisko praktycznym sposobem zastosowania zasady przezorności powinna być odmowa wyrażenia zgody na realizację działań, których skutki są niepewne, niejasne, wątpliwe lub ryzykowne, a wszelkie wątpliwości rozstrzygać należy na korzyść środowiska (przyrody i ludzi). W związku z tym, RDOŚ w Olsztynie uznał, że wobec tak bliskiej lokalizacji zabudowy mieszkaniowej od planowanej inwestycji, nie ma możliwości określenia środowiskowych uwarunkowań dla planowanej inwestycji, które zabezpieczyłyby ludzi przed negatywnym wpływem odorów (a być może zanieczyszczeń mikrobiologicznych) na ich zdrowie.

Istotą procedury oceny oddziaływania na środowisko, jako instrumentu prewencyjnego, jest przewidywanie potencjalnych zagrożeń jeszcze na etapie planowania inwestycji, które mogą wywierać znaczący wpływ na środowisko, a następnie przeciwdziałanie im lub ich ograniczanie. Biorąc więc pod uwagę art. 12 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.), który obliguje organy administracji publicznej do wnikliwego działania, jak również ze względu na to, że realizacja planowanego przedsięwzięcia z bardzo dużym prawdopodobieństwem przyczyni się do pogorszenia warunków sanitarno-higienicznych na danym obszarze, a w konsekwencji może spowodować znaczne pogorszenie warunków zdrowotnych ludzi przebywających w otoczeniu budynków inwentarskich, tutejszy organ uznał o odmowie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia we wnioskowanym wariancie.

Tutejszy organ, związany przedmiotem wniosku Burmistrza Pasłęka z dnia 29 września 2017 r., znak: BGK.6220.9.2017.KL, dokonał oceny wpływu na środowisko wariantu wskazanego przez Inwestora do realizacji, niemniej jednak zauważyć należy, że stanowisko wyrażone przez tut. organ w niniejszym postanowieniu nie uniemożliwia

Inwestorowi poszukiwania innego wariantu dla planowanej hodowli zwierząt, który będzie akceptowalny społecznie i spełniał wszystkie wymagania w zakresie ochrony środowiska.

Mając powyższe na uwadze postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 77 ust. 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.) na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie
Agata Moździerz

Otrzymują:
1. Burmistrz Pasłęka, pl. Św. Wojciecha 5, 14-400 Pasłęk
2. Aa.

Do wiadomości:
3. Pan Jacek Konopka, ul. Ługwałdzka 22, 11-001 Dywity *(pełnomocnik inwestora)*
4. Pozostałe strony powiadomione zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.